

(Dal'), po otci Dána, jehož předkové do Ruska přišli na pozvání Petra I. Škoda, že se zde více nemluví o literárních spojitostech a inspiracích Dalova slovníku. Vasilij Rjabov analyzuje druhou expozici Puškinova muzea v Brodzanech, Eva Kollárová kompetentně píše o rusko-slovenském dialogu kultur v dnešní cizojazyčné edukaci.

V poslední části se jednak informuje o udělení Řádu A. S. Puškina výnosem prezidenta Ruské federace Vladimira Putina slovenskému dramatikovi Osvaldu Zahradníkovi a literárnímu vědci Andreji Červeňákovi, jednak o inscenování Zahradníkových her v Moskvě (Dagmar Podmaková) a o vývoji slovenské rusistiky (Michal Antoš), kde se zdůrazňuje Červeňákova klíčová úloha; je tu i studie Viktorije Kamenské o překladech her Osvalda Zahradníka. Závěr svazku tvoří informace o jednotlivých rusistických pracovištích na Slovensku.

Kniha má sumarizační charakter, v některých příspěvcích ukazuje na problémy a naznačuje postup řešení; více kritického zaostření by jí však neuškodilo, stejně jako lepší editorská a korektorská péče. To však nic nemění na záslužnosti svazku a jeho důležitosti – a to nejen pro slovenskou rusistiku. Takové komplexní dílo české rusistice zatím chybí.

Ivo Pospíšil

Sborník na počest sedmdesátin profesora Milivoje Jovanoviče

V nakladatelství *Pjataja strana* (Bělehrad – Moskva) vyšel v roce 2002 sborník s názvem *Sine arte, nihil*, věnovaný sedmdesátým narozeninám profesora bělehradské univerzity Milivoje Jovanoviče, autora rozsáhlých monografií o Babelovi, Bulgakovovi, Dostojevském, stovek staří a referátů na konferencích, 14 románů (!) a mnoha dalších publikací. Jovanovič publikoval v 18 zemích světa, je znám jako vášnivý polemik a diskutér, vždy s dokonalou a nezvratnou faktografickou výzbrojí. U nás je znám od roku 1968, kdy na olomouckém sympoziu o sovětské literatuře třicátých let vystoupil s pronikavým příspěvkem (je připomenut v nedávném jekatěrínburském sborníku). V poslední době styky s jugoslávskými literárními vědci bohužel ochably, ale jejich kontakty se světem jsou živé a plodné. Ne náhodou zaslali do Jovanovičova sborníku jako dar jubilatovi své stati badatelé z Ruska (z Moskvy, Petrohradu, Tambova, Samary, Permi), Polska (z Varšavy, Gdaňska, Toruně, Lublinu), Ukrajiny (z Kyjeva), Německa (z Mnichova, Bielefeldu, Kolína, Tübingenu, Regensburgu), Izraele (z Jeruzaléma), USA (z Los Angeles), Itálie (z Bergama), Maďarska (z Budapešti), Bulharska (z Šumenu), Rakouska (z Klagenfurtu), Argentiny (z Buenos Aires), Lotyšska (z Rigy), Švédska (ze Stockholmu) a Česka (z Olomouce). Už sám výčet zemí, odkud přišly příspěvky, hovoří jasně o vážnosti, jíž se jubilant těší ve světové literární vědě.

Sborník, který sestavila a redigovala Jovanovičova žákyně, profesorka Kornelija Ičinová, obsahuje studie na nejrůznější témata, mezi nimiž dominují stati o problémech díla Dostojevského (minuciózní analýzy některých obrazů i jeho tvorba v širším literárním kontextu), a o poetice symbolistů a futuristů. Jsou tu však i příspěvky vztahové (H. Heine v Rusku, P. Gauguin v Rusku, D'Annunzio a Dostojevskij, ruský a italský fu-

turismus), řada prací o Bulgakovovi a Babelovi. Jovanovičovu románů Jedna noc ve Walhalle je věnována závěrečná stať Kornelije Ičinové.

Omezují se na tento stručný přehled problematiky. Snad i tato informace bude užitečná.

Miroslav Zahrádka

Slavistika a komparatistika

Slavica Comparativa. Sborník k životnímu jubileu prof. PhDr. Miroslava Kvapila, DrSc. Euroslavica, Praha 2002. Text sborníku edičně připravila Milada K. Nedvěďová, Karel Jirásek, Vladimír Kříž.

K 70. narozeninám vychází „festschrift“ významného českého slavisty, odborníka na slovanské literatury obecně a jihoslovanské zvláště Miroslava Kvapila. V podstatě vyčerpávající, přitom však koncizní přehled jeho díla podává v úvodní studii Milada K. Nedvěďová. Připomíná jednak Kvapilovo pravidelné publikování v *Slovanském přehledu*, *Slavii*, sborníku *Slavica Pragensia*, jednak jeho monografické studie o Ivanu Goranu Kovačičovi (1955), Petru Kočičovi (1960), syntézy *Književnost Bosne i Hercegovine* (1964) a *Hrvatska književnost 1895-1914. Hrvatska moderna* (1977), stejně jako publikace *Pragensia serbo-croatica* (1991), *Balkano-serbica. Bohemo-croatica* (1995), *Miscelanea slavica litteraria* (1997), *Serbica. Litterarum memoria* (1998) a v Záhřebu vydanou studii *Češko-hrvatske književne veze* (1999). Přitom si je nutno uvědomit, že jubilat působící jako hostující profesor v Bělehradě, Lublani a polské Toruni, je jedním z několika žijících českých slavistů, kteří mají mezinárodní renomé a jejich práce jsou v Evropě a ve světě všeobecně známy.

Sborník uvádí stať autora těchto řádků, který již svým názvem *Literárněvědná slavistika a komparatistika* v jistém smyslu předznamenává zaměření publikace, do níž přispěli badatelé z několika zemí – literární vědci i lingvisté. Jsou tu jednak studie syntetické (Novica Petković, s. 17-23), lingvistické (Jasna Honzak Jahić, Radoslava Brabčová, Katja Bakija), literárněvědné (Miroslav Mikulášek, Veronika Honcová, Jan Doležal, Karel Jirásek, Ivan Dorovský, Milada Nedvěďová, Miodrag Sibinović, Jan Vitoň, Antonín Měšťan) i kulturologické (Panajot Karagiozov, Vladimír Kříž, Gordana Djerić). Ve většině případů tyto studie korespondují s titulem sborníku, tj. syntetizují slavistiku a komparatistiku, nejmarkantnější práce M. Mikuláška, I. Dorovského a M. Nedvěďové. Současně tu však najdeme i studie reflektující novější materiál, jako je studie Veroniky Honcové *Jeans próza jako umění a životní postoj*, Jana Doležala *Některé paralely geneze moderního srbského a chorvatského románu*, Karla Jiráskova *Soudobá chorvatská literatura psaná čakavským dialektem*, Piotra Cieciry o Židech a holocaustu v české próze nebo studie Miodraga Sibinoviće o Desance Maksimovićové. I starší materiál však přináší pozoruhodné rezultáty: tu můžeme uvést Vitoňovu studii o staropolském Švejkovi a Měšťanovu o vztahu T. G. Masaryka k Slovincům – stejně jako komparaci Ivana Dorovského zkoumajícího recepci Mickiewicze u Charvátů. Teoretické aspekty sem vnáší Miloš Zelenka svou prací o Karlu Krejčím a jeho *Sociologii*